

שר החקלאות האמריקאי מסכם את שנת 2011

טום וילסאק, שר החקלאות האמריקאי, סקר את שנת 2011 בחקלאות, והצהיר כי זו הייתה שנה טובה עם רווח נקי של סקטור החקלאות (net farm income) שעבר לראשונה את ה-\$100 מיליארד.

השר מייחס את הסיבות לצמיחה בין השאר לשיווק האגרסיבי של משרד החקלאות של המותג האמריקאי ברחבי העולם. זו הייתה שנת שיא בייצוא חקלאי, שעמד על מכירות של \$137.4 מיליארד. הייצוא תמך במיליון מקומות עבודה ושיפר את השורה התחתונה עבור החקלאים, החוואים והיצרנים.

וילסאק התייחס גם לאתגרים שעמדו בפני ענף החקלאות בשנת 2011, בשל אסונות טבע מרובים שכללו בצורת, שיטפונות, סופות הוריקן ושרפות אשר גרמו לנזקים ב-55 מיליון אקרים (מעל כ-220 מיליון דונם) של קרקעות. האסונות הדגישו את חשיבות רשת הביטחון לחקלאים, לביטוח היבול, תכנית שיפוי בקר (The Livestock Indemnity Program) אשר מעניקה סיוע והקלה בהתמודדות בתקופות קשות.

סדרי העדיפויות שהוא רואה כמשמעותיים לשנת 2012 כוללים את עדכון חוק החוות (Farm Bill) כך שיקלו רשת בטחון לחקלאים, תמריצים לשימור, קידום מחקר ופיתוח והענקת אשראי לחקלאים וחוואים כאשר בנקים מסחריים מסרבים להם. לטענתו יש לתת מענה גם למדיניות הסחר והאנרגיה.

לדבריו, יש לעשות יותר עם תקציב מצומצם, להעניק שירות טוב ולהיות יצירתיים בשימוש במשאבים העומדים לרשות משרד החקלאות, אף על פי שהם מצומצמים, ולנסות למנף את השנה המוצלחת שמסתיימת ולהמשיך את השותפות עם החקלאים והחוואים.

חוק החקלאות (The Farm Bill)

שנת 2012, שהיא שנת בחירות לנשיאות, הינה גם שנת התמודדות עם Farm Bill חדש ל-5 השנים הקרובות. "חוק החקלאות" הינו מסגרת מימון של תכניות חקלאיות המבטאת את המדיניות הכוללת והפרוגרמטית של משרד החקלאות (USDA) ושל הממשל בכלל בכל הנוגע לחקלאות והמרחב הכפרי של ארה"ב. (חוק החקלאות האחרון 2008-2012 היה בהיקף של כ-\$280 מיליארד).

לחוק השלכות על כלל סקטור החקלאות והכפר, פעילות משרד החקלאות, ייצור, תעשיית המזון, סחר ייצוא ואלה של המגזר האגרו-עסקי בכלל.

גיבוש החוק החדש החל עוד בשנת 2011, תוך עליות ומורדות ולאחרונה היה בצל התמודדות הממשל ובתי הנבחרים והכלכלה האמריקאית בכלל בחוב הלאומי ובדרכים להקטנתו.

הועדה המיוחדת (The Super Committee), לא הצליחה להציג עד סוף דצמבר 2011 תכנית מוסכמת, המעכבת כרגע גם את ההסכמות בעניין הקיצוץ והשינויים שיבואו לידי ביטוי בחוק החקלאות החדש.

חידוש התהליך צפוי לקראת סוף ינואר 2012, עם סיום פגרת סוף השנה של בית המחוקקים, אז יחלו הדיונים לגיבוש מסגרת "חוק החקלאות" החדש. יחד עם זאת נשמעים קולות כי בגין שנת הבחירות והשלכות מקרו כלכליות אחרות, עשוי כי התנאים לא יאפשרו אישור חוק חדש. במקרה זה יופעלו הליכים של הארכת החוק הקודם ו/או דרכי ביניים אחרות.

השלכות שינוי אקלים על חקלאות

(עם ממד ישראלי)

התמחות ענפי החקלאות בכל אזור בעולם תלויה במידה רבה במזג האוויר השורר באותו אזור. משום כך אין מנוס מכך ששינוי אקלימי יוביל לשינוי בענפי החקלאות.

גידולים מסוימים ייזנחו לטובת גידולים שמותאמים יותר לתנאי האקלים החדשים ובמקרים אחרים אזורים עלולים להפוך לגמרי לא מתאימים לחקלאות. האופי הבלתי צפוי של שינוי אקלים הופך את נושא המיקום של חוות ושטחים חקלאיים לבעיה הן עבור חקלאים והן עבור העולם כולו.

ספר חדש שערך אריאל דינר, מנהל מרכז מדעי ומדיניות המים באוני' קליפורניה (UC), מנסה להסביר את הנושא ולבחון את השפעות שינוי האקלים על חקלאות, כלכלה והסתגלות החקלאים.

דינר מסביר כי "מדינות מתפתחות מתמודדות עם בעיות מזון כבר עכשיו, השפעת שינוי האקלים על החקלאות במדינות אלה ואחרות מותנית ביכולת ההסתגלות של הענף החקלאי באמצעות מוסדות טכנולוגיים וממשקי ניהול חדשים... לא רק ייצור מזון מושפע, אלא גם בעלי חיים כתוצאה משימוש ועיבוד לא נכונים של משאבי קרקע, אימוץ שיטות עיבוד התורמות לאי קיימות (sustainability), ממשקי גידול וטכנולוגיות השקיה לא מתאימות".

דבר המערכת

הידיעון, מיועד להעביר מידע על בסיס מיקוד מקצועי, כלכלי ו/או ציבורי המבטא מדיניות, תכניות, פעילויות, רשמים ונושאים מיוחדים וכאלה הנמצאים על "סדר היום" של חקלאות והמרחב הכפרי של ארה"ב ואחרים.

המטרה כי החומר ישמש כמידע וגיוון בסיס האינפורמציה של משרד החקלאות בתחומים אלה ו/או יוביל בהמשך ללימוד והעמקה נוספת של התחום.

הידיעון מבוסס על חומרים ממקורות נבחרים ומגוונים, מתורגמים או נכתבים במקור ע"י הנספחות וערוכים כתקצירים וכמידע כללי.

מדובר בהפקה תקופתית של הידיעון לשימושי משרד החקלאות פנימה ולגופים חיצוניים העוסקים בתחום החקלאות והמרחב הכפרי.

הפקת הידיעון, נעשית תוך מודעות מלאה להיקפים, המגוון והזמינות הקיימת למידע בעידן זה.

צבי הרמן

ציר חקלאות ומדע

השגרירות וושינגטון

יותר צעירים רואים את עתידם בחקלאות

נראה כי יותר ויותר צעירים בשנות ה-20 וה-30 לחייהם נכנסים לתחום החקלאות. נתוני ההרשמה בתכניות חקלאיות באוניברסיטאות בעלייה וכך גם העניין בתכניות הכשרה לחקלאים. מידע דמוגרפי עדכני בנושא יהיה זמין בשנה הבאה.

שתי הסיבות העיקריות שהצעירים מציינים כתמריץ להיכנס לתחום החקלאי הן: חוסר סיפוק בעולם התאגידים וחוסר יציבות תעסוקתית וביקוש עולה למזון מקומי ואורגני, שנמכר גם בתקופה כלכלית חלשה.

ענף החקלאות מיסודו כולל בחובו סיכון בשל התלות במזג האוויר: בצורת, שיטפונות, רוח וביטויים אחרים של מזג אויר קיצוני עלולים למחוק מאמץ של שנה שלמה. גם העלויות הראשוניות עלולות להרתיע.

כלכלנית בכירה במשרד החקלאות האמריקאי, מארי קלייר אייהרן, מציינת כי הצעירים רואים בחקלאות ביטוי חיובי של הכלכלה, והזדמנות שהם רוצים לקחת בה חלק.

אלה חדשות מעודדות היות ולפי הנתונים הקיימים, יותר מ-60% מהחקלאים כיום הם בני 55 ומעלה, ולכן כניסה של צעירים שתחליף חקלאים מבוגרים היוצאים לפנסיה תמנע הישענות על מאגר הולך ומצטמצם של חקלאים.

בשנת 2009 משרד החקלאות התחיל להפעיל תכנית הדרכה באוניברסיטאות וארגונים שלא למטרות רווח להדרכת חקלאים מתחילים. בשנה הראשונה המענקים סייעו לכ-5,000 איש, וההערכה היא כי השנה הם סייעו למספר כפול של אנשים.

פיי ג'ונס, מנהלת של תכנית הדרכה כזו ציינה כי יש ביקוש הולך וגדל לסיורים בחוות מצליחות, להדרכה בנושאי התמודדות עם תנודות מחירים והתמודדות עם מזג אויר קיצוני. היא מציינת כי יתרונות הענף הם אורח חיים, עבודה באוויר הצח וניהול עצמי, והחסרונות הם עבודה פיזית מאומצת, קצב עבודה שלא תמיד מאפשר חופש. בנוסף ישנן עלויות ביטוח בריאות ולעתים הכנסה נמוכה. באוניברסיטה החקלאית של מדינת יוטה, נרשמה עלייה משמעותית במספר הנרשמים, בסתיו 2011 היו 8.7% יותר נרשמים לעומת סתיו 2010 וזאת לאחר שנים של קיפאון במספר הנרשמים. הם מייחסים את העלייה לכמה גורמים: המצב הכלכלי, יותר מודעות לקיימות (sustainability) וטכניקות הגיוס של האוניברסיטה.

ביטוי לתהליך זה ניתן למצוא בדוגמאות של עובד מפעל שחשש מפיטורין והקים רפת חלב, עובד ארגון התנדבותי שקנה משק ירקות ומהנדס גרעין שעיף מהבירוקרטיה ונכנס לענף גידול בקר לבשר בטקסס.

מחסור בחלב אורגני

דרישה גוברת למוצרי חלב אורגניים הובילה למחסור בחלב אורגני, בעיקר בדרום-מזרח ארה"ב. אריק ניומן, סגן הנשיא האחראי על מכירות של CROPP, הקואופרטיב הגדול במדינה של חקלאים אורגניים ואשר בבעלותו חברת Organic Valley, מעדכן כי המחסור נובע משילוב של שני גורמים: עלייה בלתי צפויה (של 20% בשנת 2011) בדרישה למוצרים אורגניים לאחר מיתון כלכלי שהחליש את המכירות ושל עליה במחירי המזון לבע"ח, ובעיקר מזון אורגני. בשל עלייה זו חקלאים האכילו פחות ותפוקת החלב ירדה. על מנת לעמוד בעלייה בדרישה, ובמקביל להעלאת מחירי החלב האורגני, ארגון CROPP יעניק השנה התר אורגני לעוד 180 יצרנים, ועל ידי כך לעמוד בדרישה עד מאי 2012.

ברזיל היצואנית המובילה של פולי סויה לסין

ברזיל עקפה את ארה"ב כיצואנית הגדולה ביותר של פולי סויה לסין. ברזיל הובילה 19.8 מיליון טון של פולי סויה ב-11 החודשים הראשונים של שנת 2011, עלייה של כמעט 7% לעומת שנת 2010. ארה"ב ייצאה לסין 18.75 מיליון טון, עלייה של פחות מרבע אחוז בהשוואה ל-2010. בנובמבר 2011 סין ייבאה כמעט 5.7 מיליון טון של פולי סויה, אבל ייבאה פחות מארה"ב, דבר אשר אפשר לשוק הדרום אמריקאי לדחוק את נתח השוק של ארה"ב בסין.

מגמות בערך הקרקעות לשנת 2012

מחירי אדמות לחקלאות ממשיכים לנסוק וערך הקרקע נמצא בשיא של השנתיים האחרונות. החברה הלאומית לחקלאים (Farmers National Company) מדווחת כי הזמינות הנמוכה של קרקע איכותית תורמת למכירות זריזות ותמורה גבוהה. לי ורמיר, סגן נשיא של תפעול הנדל"ן בחל"ח אומר כי הם מופתעים מקצב העלייה בשנה החולפת. לדבריו, ערך הקרקעות עלה ב-20%-25 בשנת 2011, לעומת עלייה של 5%-10 בשנת 2010, והוא צופה כי בשנת 2012 תמשיך המגמה החיובית.

מקורות:

- <http://brownfieldagnews.com/2011/12/28/brazil-surpasses-us-in-soy-exports-to-china/>
- <http://www.eco-business.com/news/english-climate-change-impact-on-agriculture/>
- <http://brownfieldagnews.com/2012/01/09/organic-milk-shortage-the-perfect-storm/>
- <http://farmfutures.com/ry.aspx/ag-secretary-looks-back-2011-0-55832>
- <http://www.foxnews.com/us/2011/12/21/more-young-people-see-opportunity-in-farming/>
- http://news.hjnews.com/news/article_4968fd8611e1-9389-001871e3ce6c.html
- <http://brownfieldagnews.com/2012/01/13/land-value-trends-for-2012/>

• **חומר מקור של הנספחות**